

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Anna Capik-Pater
Protokolant:	Agata Kędzierawska

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2018 r. w Gliwicach

sprawy Domu Pomocy Społecznej Nr 1 w Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek odwołania Domu Pomocy Społecznej Nr 1 w Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 4 czerwca 2018 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 4 czerwca 2018 roku w ten sposób, że zwalnia Dom Pomocy Społecznej Nr 1 w Z. z obowiązku zwrotu świadczeń pobranych za okres od 1 kwietnia 2018 roku do 30 kwietnia 2018 roku w kwocie 48,05 zł (czterdzieści osiem złotych 05/100).

(-) SSR del. Anna Capik-Pater

Sygn. akt VIII U 2022/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 4 czerwca 2018 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. działając na podstawie art. 138 ust. 3 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zobowiązał odwołującego Dom Pomocy Społecznej nr 1 w Z. do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 1 kwietnia do 30 kwietnia 2018 r. w łącznej kwocie 48,05 zł. Wskazał, że zgodnie z art. 140 ustawy emerytalnej potrącenie na poczet należności z tytułu odpłatności osób uprawnionych do świadczeń w domach pomocy społecznej, zakładach opiekuńczo-leczniczych lub zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych nie może przekraczać 65 % miesięcznego świadczenia.

Z powyższą decyzją nie zgodził się odwołujący. Wniósł odwołanie, w którym zaskarżonej zarzucił naruszenie art. 61 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji błędne przyjęcie, że odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej nalicza się na podstawie przepisów ustawy emerytalnej,

podczas gdy odpłatność ta naliczana jest w trybie ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 61 ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej odpłatność wylicza się z 70 % dochodu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. Wskazał, że z jego obliczeń wynika, że odwołująca powinna zwrócić organowi rentowemu kwotę 162,85 zł zamiast 114,80 zł jak to uczynił.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Uprawniona do emerytury K. S. była mieszkanką odwołującego Domu Pomocy Społecznej nr 1 w Z..

W dniu 26 sierpnia 2011 r. do organu rentowego wpłynął wniosek uprawnionej o potrącenie z jej emerytury opłaty za pobyt u odwołującej.

Od 1 kwietnia 2015 r. miesięczna opłata za pobyt uprawnionej u odwołującego wynosiła 760,77 zł (70% emerytury). Kwota ta została obliczona zgodnie z art. 61 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Część tej kwoty była pokrywana z emerytury uprawnionej (organ rentowy przelewał na konto odwołującej 65% emerytury odwołującej, tj.: 698,06 zł), a pozostała część bezpośrednio przez uprawnioną.

Uprawniona pobierała emeryturę oraz zasiłek pielęgnacyjny.

K. S. zmarła (...)

Kwota jaką organ rentowy powinien uiścić odwołującemu za pobyt w Domu Pomocy Społecznej uprawnionej za okres od 1 kwietnia do 23 kwietnia 2018 r. wynosi 583,26 zł (760,77 zł : 30 dni x 23 dni = 583,26 zł). Odwołujący otrzymał natomiast za cały miesiąc od organu rentowego kwotę 698,06 zł, która pierwotnie była kwotą należną.

Odwołujący zwrócił organowi rentowemu kwotę 114,80 zł (698,06 zł – 583,26 zł).

Organ rentowy domagał się zwrotu dodatkowo kwoty 48,05 zł. Twierdził, że łączna kwota jaką odwołujący powinien zwrócić organowi rentowemu to 162,85 zł (698,06 zł : 30 dni x 23 dni = 535,21 zł; 698,06 zł – 535,21 zł = 162,85%).

W dniu 4 czerwca 2018 r. organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

Powyższy stan faktyczny wynikał z dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie. Zaskarżona decyzja jest nieprawidłowa.

Zgodnie z art. 61 ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 2004 roku (Dz. U. nr 64, poz. 593) mieszkańcy domu pomocy społecznej są zobowiązani do ponoszenia odpłatności w wysokości nie większej niż 70 % dochodu osiąganego przez mieszkańca domu. Na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 2 opłatę mieszkaniac domu może wносить do kasy domu pomocy społecznej lub na jego rachunek bankowy, a za zgodą mieszkańca opłata może być potrącana z emerytury przez właściwy organ emerytalno-rentowy, zgodnie z odrębnymi przepisami.

Z kolei przepisy art. 139 ust. 1 pkt 10 i art. 140 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych określają wyłącznie kolejność i maksymalną wysokość potrąceń ustalonej przez ustawę o pomocy społecznej odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej. Kwota stanowiąca 65 % wysokości emerytury stanowi wyłącznie granicę możliwych do dokonania przez organ rentowy potrąceń. Natomiast opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są ustalane wyłącznie w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 listopada 1990 roku o pomocy społecznej, a nie ustawy emerytalno-rentowej, przy czym art. 140 tej ustawy nie ma zastosowania (tak wyrok SN z dnia 7 marca 2012 r., II BU 3/11, OSN 2013, nr 3-4, poz. 45).

Organ rentowy był uprawniony do dokonywania z emerytury K. S. potrąceń (po odliczeniu składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz zaliczki i innych należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych) z tytułu odpłatności za pobyt osób uprawnionych do świadczeń w domach pomocy społecznej na wniosek dyrektora tej placówki na podstawie art. 139 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z art. 140 ust. 4 pkt 3 tej ustawy takie potrącenia nie mogą przekraczać 65% miesięcznego świadczenia.

Na podstawie art. 84 ust 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998r. osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego. Za nienależnie pobrane świadczenia uważa się: świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń, albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania; świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenie przez osobę pobierającą świadczenia.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił odwołującemu się kwotę 698,06 zł za miesiąc kwiecień 2018 r. jako potrącenie z emerytury na poczet odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej uprawnionej. W czasie przekazywania tych środków były one należne. Za okres po śmierci uprawnionej tj. od 24 do 31 kwietnia 2018 r. odwołujący zwrócił organowi rentowemu część przekazanych mu wcześniej środków. Odwołujący dokonał zwrotu części kwoty słusznie przyjmując odpłatność za pobyt uprawnionej w domu pomocy społecznej w wysokości 70 % emerytury za okres do dnia jej śmierci tj. do dnia 23 kwietnia 2018 roku. Opłata za pobyt w domu pomocy społecznej K. S. za te pozostałe 7 dni w kwietniu 2018 r. wyniosła 177,51 zł. Słusznie więc odwołujący zwrócił organowi rentowemu kwotę 114,80 zł jako różnicę pomiędzy kwotą 698,06 zł przekazaną wcześniej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych a kwotą należnych kosztów pobytu uprawnionej w domu pomocy społecznej, tj. 583,26 zł.

Limit ustalony w przepisie art. 140 ust. 4 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, czyli 65 % wysokości emerytury stanowi tylko granicę możliwych do dokonania przez organ rentowy potrąceń, nie ma zastosowania w przypadku zwrotu potrąconej wcześniej kwoty. Zasadnie odwołujący obliczył należność za pobyt w domu pomocy społecznej przyjmując stawkę 70 % emerytury na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Mając na uwadze treść przytoczonych przepisów i ustalony stan faktyczny Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 4 czerwca 2018 r. w ten sposób, że zwolnił Dom Pomocy Społecznej Nr 1 w Z. z obowiązku zwrotu świadczeń pobranych za okres od 1 kwietnia 2018 r. do 30 kwietnia 2018 r. w kwocie 48,05 zł., gdyż nie były to świadczenia nienależne.

(-)SSR del. Anna Capik-Pater